

KĖDAINIŲ „ATŽALYNO“ GIMNAZIJOS KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo Kėdainių „Atžalyno“ gimnazijoje (toliau – Gimnazija) tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja krizių valdymą gimnazijoje, krizių valdymo komandos narių funkcijas, Kėdainių rajono institucijų bendradarbiavimą krizių valdymo mokykloje metu.
2. Krizių valdymo tikslas:
 - 2.1. užtikrinti, kad krizės įveikimo metu ugdymo procesas gimnazijoje vyktų įprasta tvarka arba kuo greičiau prie jos grįžtų;
 - 2.2. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.
3. Krizių valdymo Gimnazijoje koordinatoriai, organizatoriai ir vykdytojai yra Gimnazijos vaiko gerovės komisija (toliau – VGK), krizės valdymo komanda, Švietimo pagalbos tarnyba (ŠPT), kitos švietimo ir sveikatos sistemos įstaigos.
4. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:
 - 4.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt;
 - 4.2. **krizė Gimnazijoje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę gimnazijos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme gimnazijoje, susišaudymas gimnazijoje, gaisras gimnazijoje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt;
 - 4.3. **krizės valdymas Gimnazijoje** – veiksmai, kuriuos atlieka mokyklos administracija, VGK ir ŠPT, siekdami įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, gimnazijos bendruomenei (įskaitant tėvus) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą mokyklos bendruomenės narių saugumu ir pan.;
 - 4.4. **krizių valdymo Gimnazijoje komanda (Gimnazijos komanda)** – Gimnazijoje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;
 - 4.5. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti.

II SKYRIUS KRIZIŲ VALDYMO GIMNAZIJOS ORGANIZAVIMAS

5. Gimnazijos komandos paskirtis – įvykus krizei, (toliau – Krizė) atkurti įprastą Gimnazijos bendruomenės veiklą, užtikrinti Krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvykį.
6. Gimnazijos komanda sudaryta iš 9 narių. Gimnazijos komandai vadovauja direktorius. Gimnazijos komandą sudaro: komandos vadovas; narys, atsakingas už socialinės, psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą; narys, atsakingas už komunikaciją; narys, atsakingas už saugumą; narys, atsakingas už pirmos pagalbos organizavimą.

7. Gimnazijos komandos nariais skiriami krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo, savižudybės ir savižalos rizikos atpažinimo įgūdžių turintys Gimnazijos administracijos darbuotojai, mokytojai ir / ar pagalbos mokiniui specialistai. Gimnazijos komandos nariai gali būti ir VGK nariais. Gimnazijos komandos sudėtį tvirtina Gimnazijos direktorius.

8. Gimnazijos komanda krizės valdyme atlieka šias funkcijas:

8.1. kartu su VGK parengia preliminarų krizės valdymo veiksmų planą, kuriame numato krizės valdymo veiksmus (toliau – krizės valdymo veiksmų planas) (priedas Nr.1);

8.2. įvykus krizei kartu su VGK konsultuojasi su Gimnazijos savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija ir psichologinės pagalbos teikėju (-ais), peržiūri preliminarų krizės valdymo veiksmų planą pritaikant jį esamai krizės situacijai ir įvertinant Gimnazijos turimus vidinius psichologinei pagalbai reikalingus resursus, esant būtinybei, iškviečia psichologinės pagalbos teikėją (-us), reguliariai aptaria esamą krizės situaciją ir tolesnius krizės valdymo veiksmus. Pasikeitus aplinkybėms priima sprendimą:

8.2.1. koreguoti krizės valdymo veiksmų planą;

8.2.2. sustabdyti krizės valdymo veiksmus. Sustabdžius krizės valdymo veiksmus aptaria krizės valdymo eigą ir numatyti postvencinius veiksmus.

9. Gimnazijos komandos narių funkcijos:

9.1. Gimnazijos komandos vadovas:

9.1.1. numato, kad, nesant kurio nors gimnazijos komandos nario, jo funkcijoms krizės valdyme atlikti būtų paskirtas kitas Gimnazijos darbuotojas;

9.1.2. vadovauja Gimnazijos komandos darbui;

9.1.3. inicijuoja Gimnazijos komandos posėdžius krizės valdymo klausimams svarstyti. Gimnazijos komandos posėdžiai kviečiami krizės valdymo organizaciniais klausimams, gimnazijos komandos narių funkcijoms krizės valdyme pasiskirstyti, preliminariam krizės valdymo veiksmų planui sudaryti, planuoti dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, pasidalinti patirtimi ir kt. aptarti, organizuojami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip 2 kartus per metus;

9.1.4. užtikrina, kad Gimnazijos komandos nariai įgytų krizės valdymo kompetencijų ir nuolat (ne rečiau kaip kartą per metus po 4 akademinės valandas) tobulintų kvalifikaciją šioje srityje;

9.1.5. užtikrina, kad Gimnazijos komandos nariams dalyvaujant krizės valdymo veikloje būtų paskirti asmenys jų tiesioginiam darbui dirbti;

9.1.6. įvykus krizei, nedelsiant informuoja Kėdainių rajono savivaldybę, prireikus – kitas institucijas (Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą ar kitas);

9.1.7. įvykus krizei, susisiekiama su nukentėjusio asmens artimaisiais ir (ar) policija, patikslina krizės faktus, aptaria su asmens artimaisiais, kokia informacija apie krizę bus pateikta Gimnazijos bendruomenei (administracijai, mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams));

9.1.8. krizės metu nedelsiant sušaukia ir informuoja apie krizę Gimnazijos komandą ir VGK;

9.1.9. informuoja gimnazijos administraciją ir mokytojus apie krizės valdymo organizavimo veiksmus ir pateikia informaciją apie krizę Gimnazijos darbuotojams, užtikrina, kad mokytojai nedelsiant (ne vėliau kaip kitą ugdymo dieną) vienu metu, mažoms mokinių grupėms (klasėse) praneštų informaciją apie krizę. Esant poreikiui, pateikia informaciją žiniasklaidai;

9.1.10. mokinio ir (ar) Gimnazijos darbuotojo mirties atveju, pasirūpina, kad jo asmens duomenys būtų pašalinami iš žurnalų, sąrašų, kompiuterių ir kita; mirusiojo daiktus perduoda artimiesiems;

9.1.11. pasitelkia psichologinės pagalbos teikėją (-us).

9.2. narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą:

9.2.1. įvykus krizei, vertina situaciją Gimnazijoje (labiausiai krizės paveiktus Gimnazijos bendruomenės narius, bendrą Gimnazijos bendruomenės mikroklimatą, psichologinės pagalbos teikimo poreikį) ir Gimnazijos vidinius resursus, reikalingus psichologinės pagalbos teikimui;

9.2.2. bendradarbiaudamas su Kėdainių rajono savivaldybe, organizuoja psichologinės pagalbos Gimnazijos bendruomenei teikimo priemones (teikėjus, patalpas, laiką);

9.2.3. labiausiai krizės paveiktiems Gimnazijos bendruomenės nariams siūlo psichologinę pagalbą ir (ar) teikia informaciją apie psichologinės pagalbos teikėją (-us) ir (ar) teikia psichologinę pagalbą

- Gimnazijos bendruomenės nariams (rengia pokalbius su Gimnazijos bendruomenės nariais, konsultuoja Gimnazijos bendruomenės narius individualiai ar grupėmis);
- 9.3. narys, atsakingas už komunikaciją:
- 9.3.1. reguliariai atnaujina gimnazijos komandos narių ir psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) kontaktus ir užtikrina jų prieinamumą Gimnazijos komandos nariams ir Gimnazijos bendruomenei;
- 9.3.2. bendradarbiaudamas su VGK, psichologinės pagalbos teikėju (-ais), parengia informacijos apie krizę tekstą, kuris bus skirtas Gimnazijos bendruomenei, prireikus ir žiniasklaidai, bei pateikia šią informaciją Gimnazijos komandos vadovui;
- 9.3.3. konsultuoja Gimnazijos komandos vadovą, mokytojus, kaip informuoti apie krizę mokinius ir žiniasklaidą;
- 9.3.4. paruošia informaciją apie krizę ir praneša mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams);
- 9.3.5. vertina bendravimo su žiniasklaida efektyvumą;
- 9.4. narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą:
- 9.4.1. esant krizei, susijusiai su realia ar suvokiama grėsme Gimnazijos bendruomenės narių civiliniam saugumui, nedelsiant imasi priemonių, užtikrinančių Gimnazijos bendruomenės narių saugumą, ir informuoja Gimnazijos komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia policiją ir (ar) priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą (bendrosios pagalbos telefonu 112);
- 9.4.2. po krizės vertina saugumo priemonių efektyvumą;
- 9.5. narys, atsakingas už pirmos pagalbos organizavimą:
- 9.5.1. esant realiai ar suvokiamai grėsmei gimnazijos bendruomenės narių sveikatai ir (ar) gyvybei, nedelsiant nustato sužeistus Gimnazijos bendruomenės narius, inicijuoja pirmos pagalbos teikimą ir informuoja Gimnazijos komandos vadovą ar jo pavaduotoją, prireikus iškviečia greitąją medicinos pagalbą (bendrosios pagalbos telefonu 112);
- 9.5.2. rūpinasi, kad krizės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmai pagalbai suteikti;
- 9.5.3. numato vietą (-as) gimnazijoje, kur galėtų būti teikiama pirmoji pagalba;
- 9.5.4. po krizės vertina pirmosios pagalbos organizavimo efektyvumą.
10. Gimnazijos komanda numato preliminarų veiksmų planą, įvykus Krizei:
- 10.1. nedelsiant po įvykio:
- 10.1.1. kviečiama Gimnazijos komanda prisiminti kiekvieno funkcijas ir atsakomybę;
- 10.1.2. prieš prasidedant pamokoms, kviečiamas mokytojų pasitarimas, kurio metu instruktuojami mokytojai apie tai, kaip reikėtų pateikti informaciją mokiniams;
- 10.1.3. pateikiamos rekomendacijos, kaip padėti vaikams reikšti emocijas ir reaguoti į įvykį;
- 10.1.4. primenamos pagrindines Gimnazijos komandos narių ir mokytojų funkcijas;
- 10.1.5. suteikiama informacija apie tai, kur ir kaip bus teikiama pagalba;
- 10.1.6. suteikiama neatidėliotina pagalba tiems, kuriems jos labiausiai reikia;
- 10.1.7. pirmosios dienos pabaigoje aptariami pagrindiniai dienos įvykiai, numatomi svarbiausi kitos dienos veiksmai;
- 10.2. kitą dieną:
- 10.2.1. organizuojamas tolesnis pagalbos teikimas Gimnazijos bendruomenės nariams;
- 10.2.2. vykdoma šviečiamoji veikla, siekiant slopinti gandus;
- 10.2.3. aptariamas tėvų informavimas ir prevencinio švietimo klausimai;
- 10.2.4. dienos pabaigoje aptariami pagrindiniai įvykiai, numatomi tolesni veiksmai;
- 10.3. vėlesnėmis pirmosios savaitės dienomis:
- 10.3.1. organizuojami trumpi esamos situacijos aptarimai;
- 10.3.2. tęsiamas numatytų pagalbos priemonių įgyvendinimas;
- 10.4. Gimnazijos komandai nusprendus, kad situacija normalizavosi, Gimnazijos krizės valdymo veikla nutraukiama;
- 10.5. Gimnazijos Krizės komanda, įgyvendinusi krizės valdymo Gimnazijoje plane numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo Gimnazijoje veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus bei koreguoja krizės valdymo Gimnazijoje veiksmų planą.

11. Visi pagalbą krizinėje situacijoje Gimnazijai teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.
